

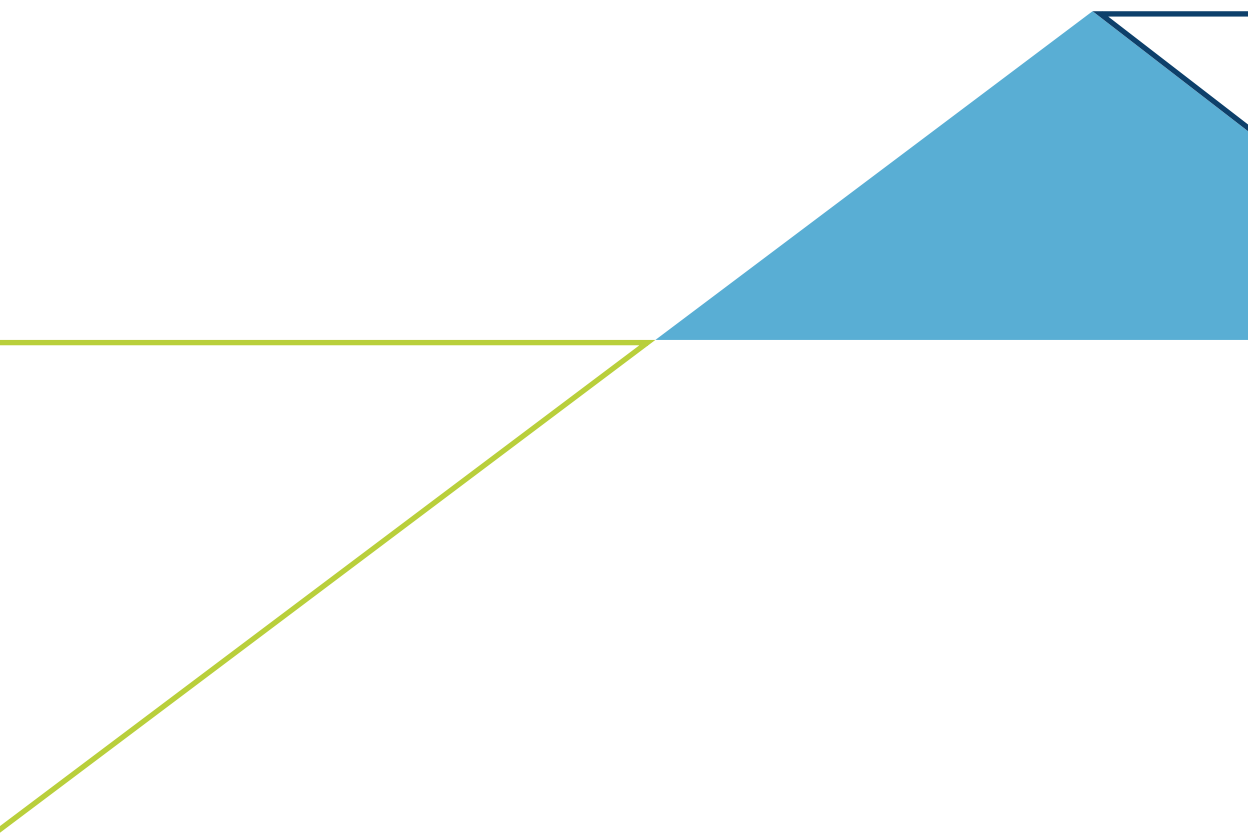
Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Ek-1

FAO & TÜRKİYE ORTAKLIĞI

Gıda güvenliği ve doğal kaynakların
sürdürülebilir yönetimi için ortaklık

FAO & TÜRKİYE ORTAKLIĞI

Gıda güvenliği ve doğal kaynakların
sürdürülebilir yönetimi için ortaklık

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım
Örgütü tarafından yayımlanmıştır

Ankara, 2023

FAO. 2023. *FAO-Türkiye Ortaklığı: Gıda güvenliği ve doğal kaynakların sürdürülebilir ortaklık*. Ankara.

için

Bilgilendirme amacıyla hazırlanmış bu yayında kullanılan isimler ve materyaller, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) herhangi bir ülkenin, bölgenin, şehrin veya alanın ya da ilgili makamların hukuki durumuna veya gelişim durumuna ya da sınır ya da hudutlarının belirlenmesine dair fikrinin ifade edildiği şekilde yorumlanamaz. Belli şirketlerden veya patentli olup olmamasına bakılmaksızın belli üreticilere ait ürünlerden bahsedilmesi, söz konusu şirketlerin ve ürünlerin FAO tarafından onaylandığı veya benzer özelliklere sahip oldukları halde bu belgede bahsedilmeyen şirket ve ürünler yerine bahsi geçen şirket ve ürünlerin önerildiği anlamına gelmez.

© FAO, 2023

Bazı hakları gizlidir. Bu yayına, Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 IGO licence'tan (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/legalcode>) ulaşılabilir.

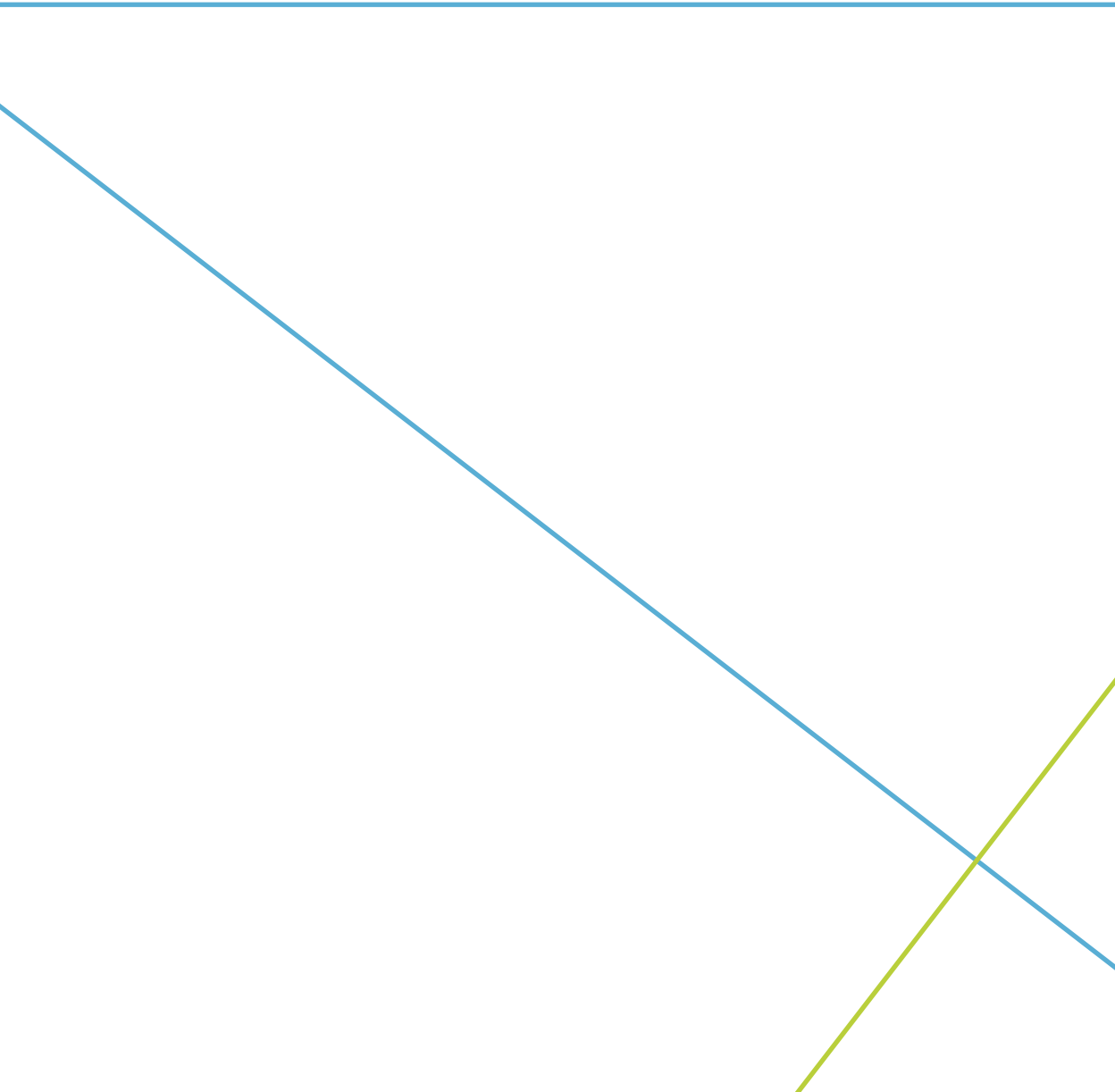
Bu lisansın koşulları doğrultusunda, yayına uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla çalışma; ticari amaç gütmeyen kopyalanabilir, yeniden dağıtılabilir ve adapte edilebilir. Bu çalışma kullanılırken FAO'nun, herhangi bir spesifik kuruluş, ürün veya hizmeti onayladığı ima edilmemelidir. FAO logosunun kullanılması yasaktır. Çalışmanın adapte edilmesi durumunda çalışmanın, Creative Commons lisansı ile ya da eşdeğer bir lisanla lisanslanması gerekmektedir. Çalışmanın tercüme edilmesi durumunda, önerilen atıfta bulunma şekline ek olarak belirtilen sorumluluk reddi ibaresinin eklenmesi gerekmektedir: "Bu tercüme, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yapılmamıştır. FAO, tercümenin içeriğinden veya doğruluğundan sorumlu değildir. Orijinal [dili belirtiniz] versiyon bağlayıcıdır ve özgün versiyondur."

Lisans kapsamında ortaya çıkan ve sulh yoluyla çözülemeyen ihtilaflar, aksi burada belirtilmedikçe, lisansın 8. maddesinde açıklandığı şekilde arabuluculuk ve tahkim yoluyla çözülecektir. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün arabuluculuk kuralları geçerli olacaktır: <http://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules> Her türlü arabuluculuk, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) arabuluculuk kurallarına göre yürütülecektir.

Üçüncü şahıslara ait materyaller: Tablolar, şekiller veya görseller gibi bu çalışmada yer alan ve üçüncü bir şahsa ait olan bir materyalin yeniden kullanılmak istenmesi durumunda, söz konusu materyalin yeniden kullanımı için izne gerek olup olmadığını belirlemek ve telif hakkı sahibinden izin almak kullanıcının sorumluluğundadır. Çalışmadaki herhangi bir üçüncü şahsa ait bileşenin ihlalden kaynaklanan hak talepleri ile bağlantı risklerden yalnızca kullanıcı sorumludur.

Satışlar, haklar ve lisans: FAO bilgilendirme ürünlerine FAO web sitesinden (www.fao.org/publications) ulaşılabilir ve şu adresten temin edilebilir: publications-sales@fao.org. Ticari amaçlı kullanım talepleri, şu adrese iletilmelidir: www.fao.org/contact-us/licence-request. Haklar ve lisans ile ilgili sorular için şu adresi ziyaret ediniz: copyright@fao.org.

Kapak Fotoğrafı: ©Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı / Meriç Aktar

Türkiye'nin
FAO ile
uzun süreli
ortaklığıyla
gelişen

Orta Asya,
Kafkaslar, Afrika
ve diğer coğrafyaları
kapsayan bir
program

Türkiye
Cumhuriyeti
Hükûmeti'nin
operasyonel desteği
ile **2007 yılında**
Ankara'da kurulan
FAO Orta Asya
Alt Bölge Ofisi

Türkiye'nin bugüne
kadarki desteği
**30 milyon ABD
dolarına** ulaşmıştır

2009-2015 yılları
arasında 10 milyon
ABD doları fon
sağlanarak **28
proje hayata
geçirilmiştir**

**Ortaklık
programının yeni
fazı 19 proje
içermektedir**

Gıda güvenliği ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi için birlikte çalışıyoruz

Türkiye, FAO'nun en önemli ortaklarından biri olup Avrupa ve Orta Asya'da programlar yürütülmesi için çalışılmaktadır. Günümüzde, Türkiye ve FAO, yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin temin edilmesi ortak hedefine ulaşmak amacıyla yakın iş birliğinde çalışmalar yürütmektedir.

FAO ile Türkiye arasındaki ortaklık, 1982 yılında FAO Ülke Ofisi'nin kurulmasından bu yana gelişerek devam etmektedir. Ülke Ofisinin kurulmasını, 2006 yılında Ev Sahibi Ülke Anlaşması imzalanması ve 2007 yılında Ankara'da Orta Asya Alt Bölge Ofisi kurulması adımları takip etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin sağladığı operasyonel destek, FAO'nun hem ulusal ihtiyaçlara hem de Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan olmak üzere alt bölgede yer alan ülkelerin bölgesel önceliklerine cevap verme becerisini arttırmaktadır.

FAO ile Türkiye arasındaki iş birliği, gıda güvenliği ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimine odaklanan FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı (FTPP) ve FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP) olmak üzere iki ortaklık programı vasıtasıyla güçlenmeye devam etmektedir. Her iki ortaklık programı da Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin sağladığı güven fonlarıyla desteklenmektedir. Fon miktarı, bugüne kadar 30 milyon ABD dolarına ulaşmıştır.

İki ortaklık programı, sadece fon sağlanması yoluyla değil, aynı zamanda deneyim ve uzmanlığın paylaşılması yoluyla Orta Asya ve Kafkaslardaki ülkelerin kapasitelerinin yanı sıra Afrika ve Balkanlar gibi diğer ülkelerin kapasitelerinin güçlendirilmesine ciddi katkı sağlamaktadır.

FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı (FTPP)

FTPP'nin temel amacı, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan'da gıda güvenliğinin temin edilmesi ve kırsalda yoksulluğun azaltılmasına destek olmaktır.

Program kapsamında hayata geçirilen projeler, ülkenin gereksinim ve öncelikleri doğrultusunda oluşturulmaktadır. Projeler, ulusal düzeyde, birden fazla ülkede ve alt bölge düzeyinde uygulanmaktadır.

Çalışma ziyaretleri, uygulamalı çiftçi okulları ve iyi tarım uygulamalarına ilişkin demonstrasyonlar yoluyla Türkiye'nin tarım alanındaki uzmanlığı, alt bölgede yer alan ulusal otoritelerle paylaşılmaktadır.

Program, Tarım ve Orman Bakanlığı ile yakın iş birliğinde, Dışişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) yoğun desteğiyle yürütülmektedir.

FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı'nın (FTPP) (2009-2015)

FTPP, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı aracılığıyla finanse edilen ve bugüne kadar toplam 20 milyon ABD dolarına ulaşan güven fonu katkılarından yararlanmaktadır. Program, Orta Asya ve Kafkaslar'da doğal kaynakları sürdürülebilir şekilde geliştirmeyi ve korumayı ve gıda güvenliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

Program'ın ilk fazına, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan katılım sağlamıştır. Ek olarak, Bulgaristan, Gürcistan, Romanya, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Suriye ve Ekonomik İşbirliği Örgütü (EİT), program kapsamında hayata geçirilen projelerin bir kısmından faydalanmıştır.

2009-2015 yılları arasında, alt bölgede, Türkiye Cumhuriyeti'nin 10 milyon ABD dolarına ulaşan katkılarıyla fonlanan ve 16 ülkeyi kapsayan 28 proje hayata geçirilmiştir.

FTPP'nin yeni fazı (2014 yılından günümüze)

2014 yılında Türkiye ile FAO, FТПP'nin ikinci fazının başlatılmasına karar vermiştir. Program'ın ikinci fazı için, gıda güvenliği ve beslenme, tarımsal ve kırsal kalkınma, doğal kaynakların korunması ve yönetimi, tarım politikaları ve gıda güvenliği konularına odaklanan 10 milyon ABD doları daha güven fonu katkısı sağlanmıştır. Program'ın ikinci fazı kapsamında; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Türkiye, Özbekistan ve Afrika ve Balkan ülkeleri olmak üzere diğer ülkelerde faaliyetler yürütülmektedir.

FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP)

FTFP'ye ek olarak, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP) için 10 milyon ABD doları tahsis etmiştir. 2014 yılında oluşturulan FTFP, Türkiye ve FAO'nun ormancılık, doğal kaynaklar, çölleşme ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında sahip olduğu teknik uzmanlığı paylaşmak suretiyle alt bölge ülkelerinin ve diğer bölgelerdeki ülkelerin kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anlaşma kapsamında; sürdürülebilir orman yönetimi, plantasyonlar ve rehabilitasyon, orman ürünleri ve ekosistem hizmetleri, ormanlar ve çevre, insanlar ve ormanlar, yönetim, değerlendirme ve izleme, çölleşme ile mücadele konuları ve disiplinler arası sorunlar ele alınmaktadır.

İçindekiler

2 Sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yönetimine yönelik kapasite geliştirme

Küçükbaş hayvan üretiminin verimliliğinin artırılması 4

6 Arazi tahribatı ve çölleşme ile mücadele

Gıda kaybı ve israfının azaltılması 8

10 Buğday pas hastalıkları ile mücadele

Gıda güvenilirliği sistemlerinin iyileştirilmesi 12

Çevresel kalkınma ve
sürdürülebilirlik için
ormanların restorasyonu 14

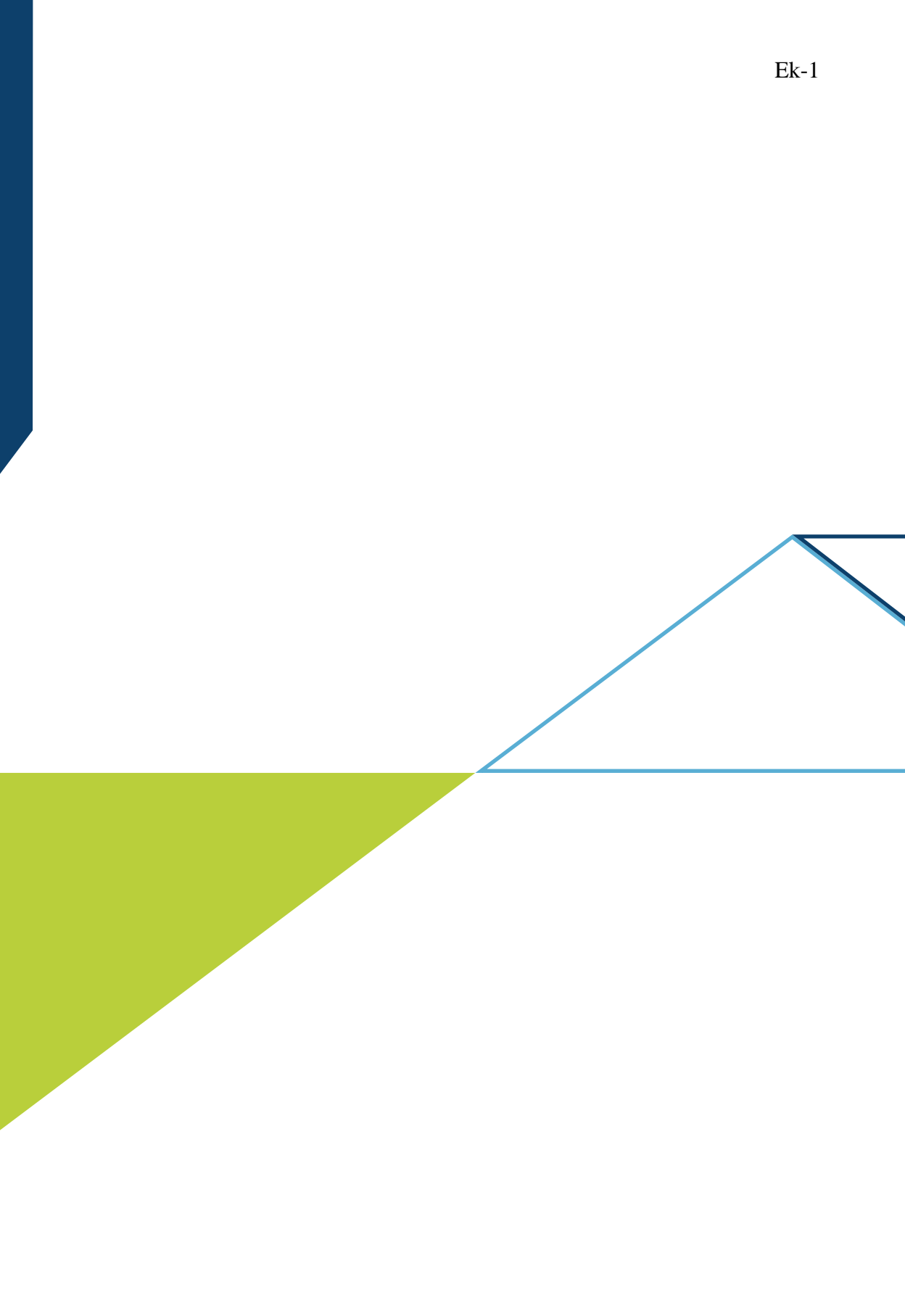
16 Gıda güvenliği için bölgesel
iş birliğinin artırılması

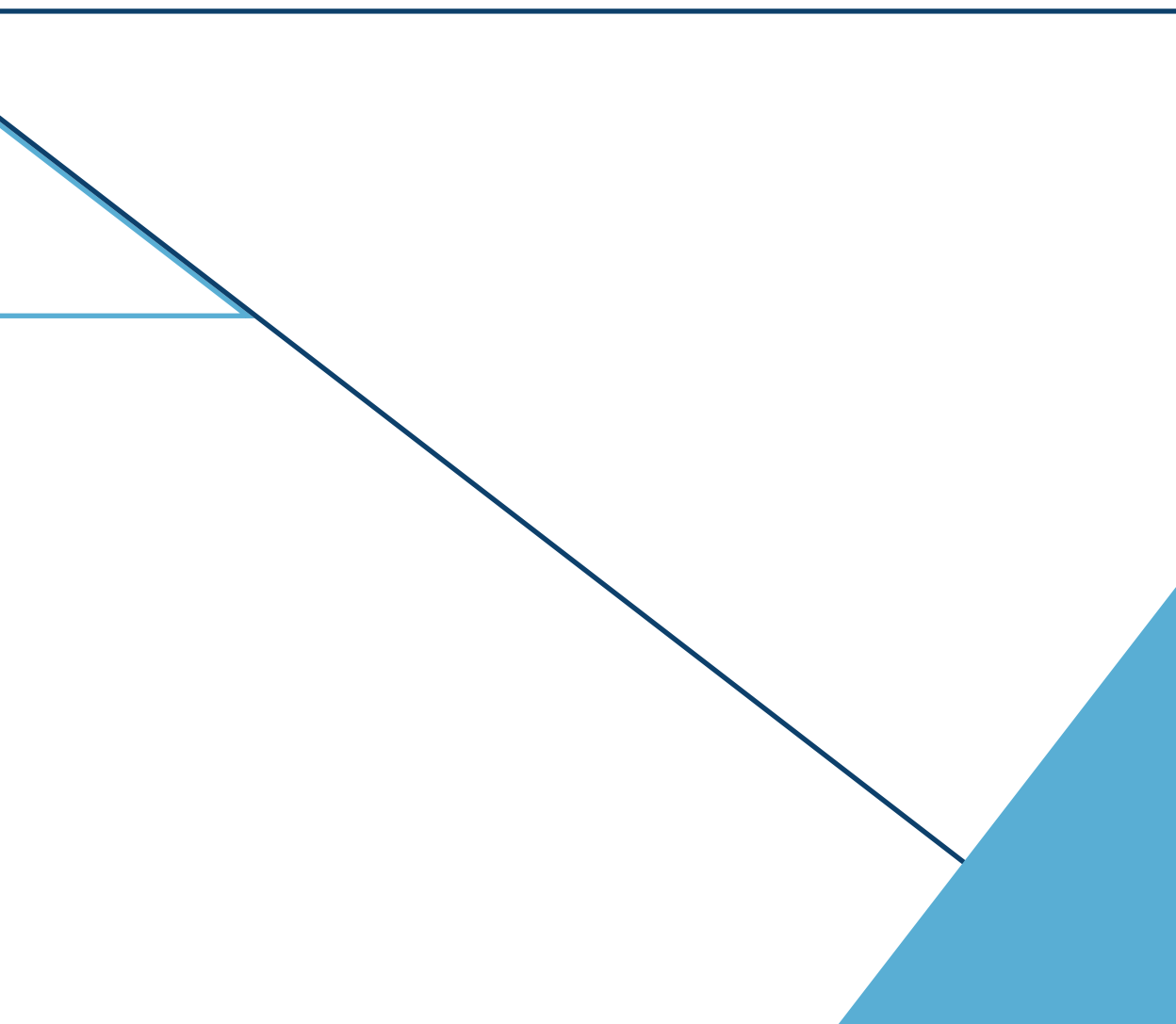
Kırsaldaki kadınların
güçlendirilmesi 18

20 Sürdürülebilir gıda sistemleri için
bölgesel iş birliğinin artırılması

Tarım arazilerinin terkinin ele
alınması ve arazi toplulaştırma
prosedürlerinin iyileştirilmesi 22

24 FTTP II ve FTFP'nin
görünürlüğünün desteklenmesi

Sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yönetimine yönelik kapasite geliştirme

“Orta Asya, Azerbaycan ve Türkiye’de Sürdürülebilir Balıkçılık ve Su Ürünleri Yönetimine Yönelik Kapasite Geliştirme (Evre 1– Su Ürünleri ve Gıda Güvenilirliği)”

Amaç:

Gıda güvenilirliğini destekleyen sürdürülebilir balık üretiminin temini için içsu kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, yönetimi, korunması ve geliştirilmesine yönelik kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi

Hedef Ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan

Süre:

01 Ocak 2020 - 31 Aralık 2023

Bütçe: 1 000 000 ABD doları

Orta Asya Bölgesi sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünlerini teşvik etmek için çabalarıyla büyük potansiyele sahip. Ancak, tatlı su ürünlerinde üretim artışı, sürdürülebilir yönetimi ve geliştirilmesi için kurumsal kapasite inşası ülkelerin karşı karşıya kaldığı bir zorluk olmaya devam ediyor. FISHCap projesi, FTTP I bünyesinde 2009-2014 yılları arasında uygulanan ve Orta Asya ve Kafkasya Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Komisyonu'nun (CACFish) yürüttüğü kurumsal kapasite oluşturma ve eğitim faaliyetlerini tamamlayan Balıkçılık ve Su Ürünlerinin Gelişimi için Orta Asya Bölgesel Programı'nın (FISHDev) sonuçları üzerine inşa edilmektedir.

Bu projenin amaçları şunlardır:

- Yararlanıcı ülkelerde, **su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi, planlaması, korunması ve gelişimine** yönelik olarak, gençler ve kadınlar başta olmak üzere katılımcı bir anlayışla kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi,
- **Küçük aile işletmeleri** ile küçük ve orta ölçekli ticari işletmelerin; içsu **balık yetiştiriciliği ve su ürünleri yetiştiriciliği** alanlarında bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi,
- **Balık güvenilirliği, kalite güvencesi, işleme, pazarlama** ve uluslararası pazarlara erişim çerçevelerinin geliştirilmesi,
- Başta gençler ve kadınların yararına olmak üzere, **su ürünleri araştırmaları ve eğitim fırsatlarına yönelik kapasitelerin güçlendirilmesi,**
- **En iyi yönetim uygulamalarının,** su ürünleri yetiştiriciliği işletmeciliği alanında bilgi ve becerilerin, teknik bilgi ve teknolojinin **aktarılması** ve CACFish'in çalışmalarının desteklenmesi.

Projenin temel yararlanıcıları, su ürünleri yetiştiriciliği, balıkçılık araştırma ve eğitim kurumları yönetiminde yer alan teknik personel; politika yapıcılar, yayımcılar, balık yetiştiricileri, kuluçkahane işletmecileri ve balıkçılık örgütlerinin temsilcileri ile tüccarlar ve özellikle KOBİ'ler olmak üzere işleyicilerdir. Kadınlar ve gençlerin proje çalışmalarına etkin katılımına özellikle önem verilecektir.

Proje faaliyetleri, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na (SKA) da katkı yapacak şekilde, yerel, ulusal ve bölgesel kuruluşlar, devlet kurumları, STK'lar, balık yetiştiricileri dernekleri ve diğer yapılarla yakın iş birliği içinde uygulanacaktır.

Küçükbaş hayvan üretiminin verimliliğinin arttırılması

“Sera gazı emisyon yoğunluğunun azaltılması için küçükbaş hayvan üretiminin verimliliğinin arttırılması”

Amaç:

Yararlanıcı ülkelerde ve bir bütün olarak Orta Asya bölgesinde küçükbaş hayvan üretim sistemlerini analiz etmeye ve etkinliğini geliştirmeye yönelik kapasiteleri artırmak

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan

Süre:

1 Nisan 2021 - 31 Mart 2024

Bütçe: 1 100 000 ABD doları

Orta Asya, Azerbaycan ve Türkiye’de küçükbaş hayvan üretimi gerek kültüre ekolojik ve sosyoekonomik açıdan büyük öneme sahip. Bununla birlikte küçükbaş hayvan üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması konusunda çeşitli zorluklar da mevcut.

Hayvan yetiştiricileri tarafından kullanılan zamanın gerisinde kalmış besicilik, besleme ve yetiştirme uygulamaları, bilginin verimsiz şekilde yayılması, gelişmiş üretim girdisi kullanımının ve araştırmalarla kanıtlanmış, yerel olarak uyarlanmış üretim uygulamalarının sınırlı olması, küçükbaş hayvancılık sektöründe üretim verimliliğinin nispeten düşük olmasının ve yüksek sera gazları (GHG) emisyon yoğunluğunun en önemli nedenleri arasındadır.

Özellikle kadınları ve gençleri içermeye özen göstermek suretiyle kalkınma aktörlerinin bilgi ve becerilerle donatılması, küçükbaş hayvancılık üretimi sistemlerinin verimliliğinin iyileştirilmesinde başvurulabilecek en umut vaat eden yaklaşımdır.

Proje, yararlanıcı ülkelere şu alanlarda destek olacak:

- **İhtiyaçların ve bunlara yönelik çözümlerin belirlenmesi;** üretimde verimliliği artırmak ve böylece sera gazları emisyon yoğunluğunu azaltmaya yönelik karşılaşılan zorlukların,
- **Uzmanların ve çiftçilerin** iklime duyarlı yem üretimi, hayvan yetiştiriciliği, hayvan besleme ve meraların, doğal kaynakların ve sürülerin daha iyi yönetimine yönelik modern uygulamalar konusunda **bilgi ve becerilerinin artırılması,**
- Hayvan Genetik Kaynakları için Küresel Eylem Planı doğrultusunda küçükbaş hayvanların genetik kaynaklarının daha iyi yönetimine yönelik bir bölgesel ağ oluşturulması ve teknik yardım sağlanması yoluyla **küçükbaş hayvanların genetik kaynaklarının korunması ve iyileştirilmesinin desteklenmesi,**
- Bir pilot ilde, daha iyi mera yönetimine yönelik bir “uygulamalı çiftçi okulları” yaklaşımını uygulamaya koyarak ve yerel koyun yetiştiricilerine verimliliği yüksek koyunlar ve barınma üniteleri tedarik ederek **koyun otlatma uygulamalarının geliştirilmesi,**
- **Kadın hayvan yetiştiricilerine** yüksek verimli koyunlar tedarik ederek, hayvan yetiştirme, sağlık yönetimi, hayvan besleme, topluluk gelişimi, kooperatif yönetimi, liderlik, sosyal içerme ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında eğitim vererek ve onların bu deneyimleri diğer topluluklarla paylaşmalarını sağlayarak güçlendirilmesi.

Arazi tahribatı ve çölleşme ile mücadele

“Restorasyonun, Gelirin, Kalkınmanın Arttırılması, Ekosistem Hizmetlerinin Sağlanması (BRIDGES)”

Amaç:

Çölleşme, arazi tahribatı ve kuraklıktan etkilenen agrosilvopastoral arazilerin çevresel koşullarını iyileştirmek ve yerel toplulukların geçim kaynaklarını iyileştirmek

Hedef ülkeler: Eritre, Moritanya ve Sudan

Süre: 5 Temmuz 2018 – 31 Aralık 2022

Bütçe: FTPP'den sağlanan 3 000 000 ABD doları ve ADD'den sağlanan 600 000 ABD doları

Çölleşme ve arazi tahribatı, çok ciddi zorlukları beraberinde getirmektedir. Çölleşme, arazi tahribatı, açlık ve yoksulluk, işsizlik, zorunlu göç ve çatışmaya neden olurken, kuraklık ve sel gibi iklim değişikliği ile bağlantılı riskleri de arttırmaktadır. Bununla birlikte, son dönemlerde hayata geçirilen ve geniş ölçekli restorasyon çalışmalarından oluşan başarılı müdahaleler, bu gibi sorunların aşılabilir nitelikte sorunlar olmadığını göstermektedir.

Sürdürülebilir arazi yönetimi ve restorasyon alanında gerçekleştirilen kapsamlı çalışmalar gıda güvenliği ve beslenmeyi geliştirilebilir, geçim kaynaklarını iyileştirebilir ve insanların, iklim değişikliğinin koşullarına uyum sağlamalarına ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına yardımcı olabilir.

“FAO-Türkiye Ormanlık Ortaklık Programı (FTFP)” çerçevesinde, FAO ve Türkiye, BRIDGES Projesi aracılığıyla arazi tahribatı ve çölleşme ile müdahale etmek için çalışmakta ve Büyük Yeşil Duvar’ın (GGW) uygulanmasına destek olmaktadır. Afrika’da hayata geçirilen bu öncü proje, geniş ölçekli arazi restorasyonu vasıtasıyla 20’den fazla Sahra ülkesinin kurak alanlarına bolluk getirmekte ve ormansızlaşma, çölleşme, biyoçeşitlilik kaybı, iklim değişikliği ve gıda güvencesizliği sorunlarını ele almaktadır.

BRIDGES Projesi, Burkina Faso, Cibuti, Eritre, Etyopya, Gambiya, Mali, Moritanya, Nijer, Nijerya, Senegal ve Sudan olmak üzere 11 ülkede Büyük Yeşil Duvar Projesi’ni hayata geçiren ve FAO tarafından uygulanan “Çölleşmeye Karşı Eylem (AAD)” Programı kapsamında sağlanan destekten ve öğrenilen derslerden faydalanmaktadır. ADD Programı, Afrika Birliği Komisyonu iş birliğinde ve Avrupa Birliği, OACPS Sekreteryası ve Türkiye Cumhuriyeti’nin mali desteğiyle uygulanmaktadır.

BRIDGES Projesi dört bileşenden oluşmaktadır:

- AAD kapsamında geliştirilen topluluk temelli yaklaşımı kullanılarak, ulusal tohum dağıtım sistemlerini güçlendirerek ve köy düzeyinde uygulayıcılar ve yönetim komitelerinden oluşan ağlar kurarak 5 000 hektarlık bozulmuş kurak alan ormanlarının ve peyzajının restorasyonu. Eritre’deki Gash Barka, Moritanya’daki Brakna ve Trarza vilayetleri ve Sudan’daki Kassala Eyaleti hedef alanlar arasında bulunmaktadır.
- Dirençli ve başarılı topluluk temelli yeşil işletmeler için başta sakızlar, reçineler, yem, hayvancılık ürünleri ve ağaçlardan elde edilen gıda ürünleri olmak üzere odun dışı orman ürünlerinin (NTFP) değer zincirlerinin güçlendirilmesi, eş zamanlı olarak köy arazilerini restorasyonu.
- Büyük Yeşil Duvar’ın uygulanmasına katkıda bulunmak üzere üç ülkede kapsamlı biyofiziksel ve sosyoekonomik bilgi ve izleme sistemleri oluşturulması.
- Üç ülkede ve Afrika’nın Büyük Yeşil Duvarı’nda ve dünya çapındaki kurak alanlarda bilgi ve iyi uygulamaların paylaşılması, iletişimin teşvik edilmesi, farkındalığın artırılması ve görünürlüğün sağlanması.

Proje, özellikle FAO Güney-Güney İş Birliği Programı aracılığıyla alınan dersleri ve ulaşılan bulguları GGW Programı’na katılan ilgili diğer ülkelerle paylaşacak ve mevcut büyük ölçekli restorasyon ağlarının güçlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

Gıda kaybı ve israfının azaltılması

“Orta Asya, Azerbaycan ve Türkiye’de Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılması”

Amaç:

Politika, strateji ve yatırım programlarıyla gıda kaybı ve israfını azaltmak

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan

Süre:

01 Kasım 2019 - 31 Ekim 2022

Bütçe: 1 500 000 ABD doları

FAO verilerine göre, 2050 yılı itibarıyla 9,7 milyara ulaşması beklenen dünya nüfusunu besleyebilmek için gıda üretiminin yüzde 60 oranında artması gerekecek. Bununla birlikte, bir yandan 2019 yılı verilerine göre dünyada kronik açlık yaşayan insanların sayısı 690 milyona ulaşırken diğer yandan üretilen gıdanın önemli bir kısmı kayboluyor veya israf ediliyor. Güncel küresel ekonomik veriler, COVID-19 salgını nedeniyle, 2020'de yetersiz beslenenlerin sayısının 83 ila 132 milyon daha artmış olabileceğini gösteriyor. Sadece Türkiye'de yılda 18,8 milyon ton gıdanın kaybolduğu ya da israf edildiği tahmin ediliyor. Bu rakam, ülke çapında üretilen tüm gıdanın yüzde 20'sinden fazlasına karşılık geliyor.

Gıda kaybı ve israfı; iklim değişikliği, yoksulluk ve açlık gibi mevcut küresel sorunları da olumsuz etkiliyor. Bu nedenle, gıda kaybı ve israfının azaltılması, gıda güvenliğini sağlamak, gıda zincirlerini geliştirmek ve gıda sistemlerinin çevresel ayak izini azaltmak için önemli bir hedefdir.

Gıda kaybı ve israfını frenlemek için sadece kurumsal ve yasal çerçeveleri gözden geçirmek ve gıda üretim, saklama ve dağıtım yöntemlerini geliştirmek değil, aynı zamanda kaynak-yoğun tüketim alışkanlıklarında değişimle birlikte, tüketiciler de dâhil olmak üzere gıda tedarik zincirlerindeki bütün aktörlerin farkındalığını artırmak gerekiyor.

Finansmanı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından sağlanan Proje, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan'da gıda kaybı ve israfını azaltacak önlemler geliştirmeye yardımcı olmayı hedefliyor.

Proje, yararlanıcı ülkeleri özellikle şu konularda destekleyecek:

- Gıda kaybı ve israfını azaltmak için toplumsal cinsiyete duyarlı ulusal politika ve eylem planlarının geliştirilmesi,
- Gıda kaybı ve israfına yönelik veri toplama ile gıda kaybı ve israfını ölçme ve izleme sistemlerinin kurulması,
- Bilgi yönetimi ve kapasitelerin geliştirilmesi,
- Kimseyi geride bırakmadan, ulusal ve bölgesel düzeyde, tüketiciler de dâhil olmak üzere tüm sektörlerdeki aktörler arasında gıda kaybı ve israfı konusunda farkındalık ve anlayışın (sebepler, etki ve çözümler) artırılması.

Ek olarak, Proje çerçevesinde kurulan Gıda Kaybı ve İsrافی Bölgesel Komitesi ile bölgesel iş birliği güçlendirilecek. Projenin ana yararlanıcıları arasında eğitimciler, ulusal kurumların yayım uzmanları ve diğer çalışanları, sivil toplum örgütleri, çiftçi/balıkçı örgütleri ve gıda değer zincirinin diğer aktörleri yer alıyor.

Gıda kaybı ve israfını azaltmak, 2030 Gündemi altındaki Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın (SKA) önemli bir hedefidir. Amaç 12.3 "2030 itibarıyla küresel gıda kaybını perakende ve tüketici düzeylerinde kişi başına yarıya düşürmeye ve üretim ve tedarik zincirleri (hasat sonrası kayıplar dâhil) boyunca gıda kaybını azaltmaya" çağırır. Projenin uygulanması, aynı zamanda gıda güvenliği ve beslenme ve sosyal ve çevresel sürdürülebilirlikle ilgili diğer Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkıda bulunacaktır.

Buğday pas hastalıkları ile mücadele

“Orta Asya ve Kafkasya’da buğday pas hastalıkları yönetimi ve dayanıklılık ıslahına yönelik bölgesel iş birliğinin ve ulusal kapasitelerin güçlendirilmesi (CAC-Rust).”

Amaç:

Ulusal kapasiteleri ve bölgesel iş birliğini güçlendirerek, ortaya çıkan buğday pası salgınları ve ırklarına karşı buğday üretiminin verimliliğini ve direncini artırmak

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan

Süre:

1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2024

Bütçe: 1 067 000 ABD doları

Dünyada en yaygın olarak yetiştirilen ürün olan buğday, Orta Asya ve Kafkas başına yıllık yaklaşık 160 kg'lık tüketimiyle gıda güvenliği yönünden temel bir ve önemli bir gelir kaynağıdır. Buğday, ağırlıklı olarak küçük toprak sahibi çiftçiler tarafından yetiştirilmekte ve bu çiftçiler için ciddi bir gelir kaynağı oluşturmaktadır.

Ancak, bölgedeki buğday üretimi ve verimi, bir dizi faktör nedeniyle sınırlanmaktadır. Bunların arasında mantari hastalıklardan olan ve sarı pas, kahverengi pas ve kara pas olarak isimlendirilen buğday pas hastalıkları (*Puccinia spp.*) en önemli biyolojik faktörler arasında yer almaktadır.

Pas etmenlerinin yeni ırklarının sıkça ortaya çıkması ve hızlı yayılmaları nedeniyle, sürekli izleme, uluslararası iş birliği ve bilgi alışverişi büyük önem arz etmektedir. Bu hastalıklarla etkin şekilde mücadele edebilmek için, ıslah çalışmalarına ve bu hastalıklara dayanıklı çeşitlerin kullanılmasına ağırlık veren bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir. Ayrıca, beklenmedik salgın durumlarında, çiftçiler salgınları kontrol edebilmek için hızlı hareket etme kapasitesine sahip olmalıdırlar.

CAC-Rust Projesi, Orta Asya ve Kafkasya'daki ülkelerin karşılaştığı bu zorluklarla daha iyi mücadele edebilmek için geliştirildi.

Proje, buğday pas hastalıklarıyla mücadelede izleme, survey, ırk analizi ve entegre hastalık yönetimi çalışmalarının geliştirilmesine yönelik olarak bölgesel iş birliğini sağlamayı ve ulusal kapasiteleri güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Proje ayrıca, hastalıklara dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi ve yayılmasını da destekleyecektir.

Proje faaliyetleri, yararlanıcı ülkelerin ulusal kurumları, Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi (ICARDA), Bölgesel Tahıl Pas Hastalıkları Araştırma Merkezi (RCRRC) (İzmir, Türkiye), Uluslararası Mısır ve Buğday Geliştirme Merkezi (CIMMYT) ve Türkiye, CIMMYT ve ICARDA tarafından yürütülen Uluslararası Kışlık Buğday Geliştirme Programı (IWWIP) ile ortaklık halinde yürütülmektedir.

Projenin destekleyeceği temel faaliyet konuları şunlardır:

- Bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi ve bir ağ oluşturulması, ulusal teknik uzmanların eğitimi,
- Küresel pas izleme sistemini desteklemeye yönelik hastalık surveyleri, ırk analizleri ve haritalama çalışmaları,
- Yaygın çeşitlerin dayanıklılık özelliklerinin belirlenmesi,
- Dayanımlı çeşitler geliştirmek amacıyla ıslah programlarının desteklenmesi,
- Entegre hastalık yönetimi ve çiftçi eğitimi,
- Ulusal stratejilerin ve acil müdahale planlarının geliştirilmesi,
- Pas yönetimi alanında kurumların kapasitelerinin güçlendirilmesi.

Projenin temel yararlanıcıları, projenin hedef ülkelerindeki ulusal kurumlar ve konuyla ilgili olarak araştırma, yayım, tohumculuk ve bitki koruma alanlarında çalışan uzmanların yanı sıra çiftçiler olacaktır. Komşu ülkeler ve çevre bölgeler de özellikle yeni ortaya çıkan ırklardan kaynaklanan potansiyel salgınlara ilişkin üretilen bilgilerden faydalanabileceklerdir. Bu, hastalıkların etkin yönetiminde erken uyarının katkısı göz önüne bulundurulduğunda büyük önem arz etmektedir.

Gıda güvenilirliği sistemlerinin iyileştirilmesi

“Ulusal gıda güvenilirliği sistemlerinin ve bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi”

Amaç:

Kamu sektörünün ve özel sektörün, gıda güvenilirliği açısından öncelikli risklere odaklanmalarına elverişli bir ortam sağlamak suretiyle faydalanıcı ülkelerde resmî gıda güvenilirliği kontrollerinin ve risk iletişiminin güçlendirilmesi

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan ve Türkiye

Süre:

1 Ocak 2021 - 31 Aralık 2023

Bütçe: 650 000 ABD doları

Güvenilir olmayan gıda, insan sağlığı ve ekonomiler için küresel bir tehdit olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) yıllık tahminlerine göre, gıda kaynaklı hastalıklar 600 000 insanın hastalanmasına ve 420 000 ölüme neden oluyor. Güvenilir olmayan gıdalar, tarım-gıda ticaretindeki aksamalar veya kısıtlamalar, gıda ve gelir kaybı ve doğal kaynakların israfı nedeniyle ekonomilere de ağır bir yük getiriyor.

Üretimden tüketime kadar, gıda güvenilirliği risklerinin yönetimi, sürekli devam eden bir adaptasyon ve iyileştirme sürecidir. Gıda zinciri aktörleri arasında, sağlam yönetim, üzerinde mutabakat sağlanmış uluslararası standartlar ve uyumlaştırılmış düzenlemelerle desteklenen iş birliği, gıda güvenilirliği için elzemdir. Yetkili kurum ve kuruluşlar, söz konusu düzenlemeleri ve rehberlik sağlayan materyalleri uygulamalı ve yürüttükleri faaliyetler arasında etkili koordinasyonu sağlamalı, işletmeler ise güvenilir gıda üretimi ve dağıtımını temin etmelidir.

Bu Proje, Azerbaycan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan ve Türkiye olmak üzere bölgedeki beş ülkede gıda güvenilirliği kontrol sistemlerinin güçlendirilmesine ve bölgesel iş birliğinin artırılmasına odaklanacak.

Projenin yararlanıcısı olan bu ülkeler, son yıllarda, gıda kontrol sistemlerinde önemli değişiklik ve iyileştirmelere imza attılar. Proje, yararlanıcı ülkelerin ulusal gıda kontrol sistemlerinin kendine özgü bağlamını da dikkate alarak, hem ülkelerin ihtiyaçlarına özel destek sağlamayı hem de bölgedeki ortak zorluklar konusunda destek sağlamayı hedefliyor.

Proje, faydalanıcı ülkelere şu hususlarda destek sağlayacak:

- Risk analizi çerçevesi ile uyumlu resmî gıda güvenilirliği kontrollerine yönelik kurumsal düzenlemelerin ve **çalışma usullerinin güçlendirilmesi,**
- Gıda güvenilirliği risk iletişimi konusundaki bilgi ve uygulama becerilerinin yanı sıra gıda güvenilirliği ile bağlantılı **acil durumlara cevap verme kapasitesinin iyileştirilmesi,**
- Ulusal gıda güvenilirliği kontrol kurumlarının, risk temelli denetim uygulama kapasitelerinin artırılması ve gıda işletmelerinin, **gıda güvenilirliği konusundaki kapasitesinin geliştirilmesine destek sağlanması,**
- Gıda güvenilirliği risklerinin azaltılması amacıyla seçilmiş gıda zincirlerinin bir parçasını oluşturan gıda işletmelerinin ve kamu kurum ve kuruluşlarının **gıda güvenliği yönetimi uygulamaları konusundaki kapasitesinin artırılması.**

Somut bir ifadeyle proje, gıda güvenilirliği kültürünün oluşmasına elverişli bir ortam sağlanması amacıyla farklı aktörler arasındaki iş birliğini iyileştirecek. Ayrıca proje, gıda güvenilirliğinden sorumlu kurum ve kuruluşları arasındaki ve tüketici ve gıda zinciri aktörleri ile gıda güvenilirliği riskleri hakkındaki iletişimi iyileştirecek ve risk temelli gıda güvenliği kontrol ve denetimlerinin uygulanmasını güçlendirecek.

Proje, beklenen sonuçlara ulaşmak için katılımcı ülkeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını kolaylaştıracak ve Türkiye'nin bu alanlardaki uzmanlık ve deneyiminin, projenin uygulandığı diğer ülkelerle paylaşılmasına olanak sağlayacak. Ayrıca proje, tamamlanmış ve devam etmekte olan diğer gıda güvenilirliği projeleri ile sinerjiyi, iletişimi ve bilgi paylaşımını destekleyecek, kapasite geliştirme kaynaklarının verimli kullanımına olanak tanıyacak ve bölgedeki yaklaşımların uyumlu hale getirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirecek.

Çevresel kalkınma ve sürdürülebilirlik için ormanların restorasyonu

“Orta Asya’da Çevresel Kalkınma ve Sürdürülebilirlik için Orman Restorasyonunun İyileştirilmesi (FRIENDS)”

Amaç:

Arazi tahribatını önleme hakkındaki teknik bilgiyi arttırmak suretiyle geniş ölçekli orman ve diğer ağaçlık alanların restorasyonunu başarıyla yürütme konusundaki ulusal kapasiteleri geliştirme

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan

Süre:

1 Nisan 2022 - 31 Mart 2025

Bütçe: 2 000 000 ABD doları

Ormanlar, milyonlarca ton karbondioksiti hapsedmek ve olağan dışı hava () etkilerini hafifletmek suretiyle iklim değişikliği azaltımında önemli bir rol kabiliyetine sahiptir.

Kafkaslar ve Orta Asya sert bir iklime ve düşük düzeyde orman örtüsüne sahip dağlar ve çöllerle karakterizedir. Son yıllarda, diğer nedenlerin yanı sıra izinsiz yakacak odun temini, ticari amaçlarla ağaç kesimi ve ormanlar ve ağaçlarla kaplı arazilerde aşırı otlatma, tüm bölgede ormanların ve orman peyzajının bozulmasına neden olmuştur. Ayrıca, ormancılık alanında faaliyet gösteren kurumların, orman yönetimi faaliyetleri gerçekleştirme ve ormanların korunmasına yönelik düzenlemeleri etkili bir şekilde uygulama kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Devam eden tahribatı ele almak üzere, bölgedeki ülkeler, Orman Peyzajının Restorasyonuna Dair İlk Bakanlar Yuvarlak Masa Buluşması'nda, 2030 yılına kadar 2,5 milyon hektardan fazla orman peyzajının restore edilmesini taahhüt etmişlerdir. Ortaklıkların güçlendirilmesi ve bölgesel iş birliğinin artırılması amacıyla, bölge ülkeleri, 21-22 Haziran 2018 tarihleri arasında Kazakistan Astana'da düzenlenen "Kafkasya ve Orta Asya için Bonn Görevi"ne (Bonn Challenge) de katılmışlardır.

Proje, Türkiye'nin arazi tahribatı ile mücadele ve orman restorasyonu konularında sahip olduğu deneyim ve uzmanlığı, bölgedeki ülkelere sunmak suretiyle söz konusu taahhütleri desteklemeyi amaçlamaktadır.

Proje stratejisi, dört bileşene dayanacaktır:

- Tahribatı tetikleyen faktörlerin ele alınması ve pilot alanların tespit edilmesi,
- Kapasite geliştirme,
- Restorasyon faaliyetlerinin pilot uygulamasının gerçekleştirilmesi,
- Bilgi paylaşımı ve yönetimi.

Bu dört bileşen, iklim değişikliği ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından da önemli olan ilkeler gözetilerek uygulanacaktır.

Beklenen çıktılar:

- Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da restore edilmesi gereken bozulmuş ormanların ve diğer ağaçlık alanların tespit edilmesi,
- Faydalanıcı ülkelerde, tahribatın önlenmesi ve sürdürülebilir orman ve diğer ağaçlık alanların restorasyonu için toplumsal cinsiyete duyarlı kapasite ve bilginin artırılması ve
- Bozulmuş ormanların ve diğer ağaçlık alanların restorasyonu amacıyla Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da pilot alanlar oluşturulması.

Proje, faydalanıcı ülkelerin, Birleşmiş Milletler Ekosistem Restorasyonu On Yılı (2021-2030), UNCCD Stratejik Çerçevesi (2018-2020), UNCCD Arazi Tahribatının Dengelenmesi (LDN) Hedeflerinin Belirlenmesi Programı, UNCCD Ulusal Eylem Programları ve Bonn Görevi'nde belirlenmiş olan öncelikler üzerinde çalışmasına katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda proje, bilhassa Orman Peyzajının Restorasyonuna Dair İlk Bakanlar Yuvarlak Masa Buluşması ve 2018 Haziran tarihli "Astana Kararı"nın bir parçası olan Kafkaslar ve Orta Asya'da Bonn Görevi'nde ilan edilen ulusal taahhütler yönünde çalışılmasına katkıda bulunacaktır.

Gıda güvenliği alanında bölgesel iş birliğinin artırılması

“Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi'nin (ECO-RCC) Güçlendirilmesinin Desteklenmesi”

Amaç: ECO-RCC'nin kapasitesinin, üye ülkelere sistemli ve faydalı şekilde destek sunabilecek ve üye ülkelere kendi gıda güvenliği ve beslenme politikaları ve programlarını iyileştirmelerine imkân sağlayacak tavsiye, rehberlik ve bilgiyi sağlayabilecek şekilde güçlendirilmesi

Hedef ülkeler: EİT üye ülkeleri (Azerbaycan, Afganistan, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan)

Süre: 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2021

Bütçe: 500 000 ABD doları

Güncel veriler, gıda güvensizliğinde küresel bir artış olduğuna ve eğilimlerin u. i bir düşüşün ardından tersine döndüğüne işaret ediyor. Gıda güvensizliğindek., Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üyesi ülkelerin çoğunda görülüyor. Son tahminlere göre, EİT bölgesinde 59 milyon insan hâlâ yetersiz beslenmeden muzdarip; bu da bölge nüfusunun yaklaşık yüzde 13'ünün hâlâ gıda güvensizliği yaşadığı anlamına geliyor.

EİT üyesi tüm ülkelerde gıda güvenliğini iyileştirmek ve sıfır açlık hedefine ulaşmak yönündeki çalışma ve çabalara aralıksız bir şekilde devam etmek gerekiyor. Ayrıca, aşırı kilo ve obezitenin yaygınlığı, orta gelirli ülkeler ve kentsel alanlar başta olmak üzere, hemen hemen tüm EİT üyesi ülkelerde artıyor. Bu, ciddi sağlık sorunları riskini de beraberinde artırıyor.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi (ECO-RCC), ulusal ve bölgesel ölçeklerde gıda güvenliğinin önündeki temel engellerin belirlenmesini ve önceliklendirilmesini kolaylaştırmak ve bu engelleri ortadan kaldırmaya yönelik alınabilecek eylemleri bölgesel bir yaklaşımla planlamak amacıyla, EİT'nin gıda güvenliğiyle ilgilenen program tabanlı bir yan kuruluşu olarak 2012 yılında kuruldu. Merkez, FAO-Türkiye Ortaklık Programı'nın (FTPP) ilk fazı çerçevesinde finanse edilen ve Merkez'in kurumsal kapasitesini geliştirmek amacıyla FAO tarafından yürütülmüş olan "EİT Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi (GCP/RER/044/TUR)" projesinin desteğinden yararlandı.

Proje çerçevesinde ayrıca, 'EİT Ülkelerinde Gıda Güvenliğine Genel Bakış Raporu' ile 'EİT Bölgesel Gıda Güvenliği Programı'nın güncellenmesi de planlanıyor.

Projenin temel çıktıları şunlardır:

- ECO-RCC'nin gıda güvenliği analizi, program geliştirme ve yönetimi bakımından kapasitesinin geliştirilmesi,
- Üye ülkelerle istişare halinde ve somut verileri esas alarak öncelikli müdahale alanlarının ECO-RCC tarafından belirlenmesi ve bunlara yönelik yürütülen çalışmalara finansman sağlamak için uluslararası finansal kuruluşlar da dâhil olmak üzere muhtemel bağışçılarla diyalogun geliştirilmesi,
- Merkezin çalışma prensipleri, stratejik plan, organigram ve iş planını da içerecek şekilde temel belgelerinin geliştirilmesi ve akabinde ECO-RCC Yönlendirme Komitesi tarafından onaylanması,
- ECO-RCC'nin yetkisi, faaliyetleri ve operasyonel çerçevesinin EİT üye devletleri tarafından tanınırlığının artırılması.

ECO-RCC'ye ek olarak, EİT, üye ülkelerin gıda güvenliği alanındaki politika yapımcıları ve nihayetinde EİT'ye üye devletlerin gıda güvensizliği yaşayan, kırılgan hane halkları ve bireyleri de projenin diğer yararlanıcıları arasında yer alıyor.

ECO-RCC, EİT'nin ulusal ve bölgesel düzeylerde gıda güvenliğinin önündeki temel engellere yönelik stratejik programının geliştirilmesini ve uygulanmasını destekleyecek ve bu anlamda her ülkedeki politika ve girişimlerin tamamlayıcısı olacak.

Proje, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ile yakın iş birliği sağlanarak uygulanıyor.

Kırsaldaki kadınların güçlendirilmesi

“Kimseyi geride bırakma: Türkiye ve Orta Asya’da kırsal kesimde kadınların güçlendirilmesi ve daha fazla katılımının sağlanması”

Amaç:

İki yönlü bir yaklaşımla kırsal alandaki kadınları güçlendirmek ve kırsal geçim kaynaklarını iyileştirmek: politika düzeyi ve kırsal kesim düzeyinde müdahaleler

Hedef ülkeler: Tacikistan, Türkiye ve Özbekistan (Orta Asya ve Avrupa’nın diğer ülkeleri de en iyi uygulamalar konusunda fikir alışverişi için bölgesel etkinliklere katılmaya davet edilecektir)

Süre: 1 Ekim 2021 - 30 Eylül 2024

Bütçe: 950 000 ABD doları

Kadınlar tarıma ve gıda üretimine önemli ölçüde katkıda bulunurken, aynı zamanda ailelerine ve evlerine de bakıyor, sebze bahçeleriyle ve küçükbaş hayvanlarla ilgileniyor, tarım ürünlerini evde tüketime veya satışa hazırlıyor. Kırsal kesimdeki birçok kadın, günlük iş yüklerini daha da artıran yakacak toplama ve su taşıma gibi işleri de yükleniyor. Kadınların yaptığı işle birlikte bu tür sorumluluklar genellikle tanınmıyor ve karşılıksız kalıyor. Kırsal kesimdeki kadınlar, ekonomik durumlarını iyileştirebilecek çeşitli kaynaklara erişimde de engellerle karşılaşılıyor. Bunlar arasında arazi de dâhil olmak üzere mülk, uygun istihdam fırsatları, teknoloji, kredi ve bilgi ve beceriler bulunuyor. FAO'dan elde edilen kanıtlar, bu cinsiyete dayalı eşitsizliklerin tarım sektörünün düşük performansından önemli ölçüde sorumlu olduğunu gösteriyor.

Proje, birbirini tamamlayan ve karşılıklı olarak güçlendiren üç bileşenden oluşuyor:

- Proje, Tacikistan, **Türkiye ve Özbekistan'da kırsal kesimde yaşayan kadınların ekonomik durumlarını iyileştirmeleri**, iş ve kooperatif kurmaları için bilgi ve beceriler kazanmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda onları buldukları toplumlarda değişimin aktörleri olmaları için güçlendirecek.
- Proje ayrıca, politika yapıcıların ve uygulayıcıların tarım ve gıda güvenliğinde kanıta dayalı, sosyal olarak kapsayıcı ve kadın erkek fırsat eşitliğine duyarlı politikalar formüle etme kapasitelerini geliştirerek, **kırsal kesimdeki kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi** için elverişli bir ortamın yaratılmasına katkıda bulunacak ve bu politikaları sahada eyleme dönüştürme konusunda destek sağlayacak.
- **Proje**, Türkiye, Tacikistan ve Özbekistan tarım bakanlıklarının bölgesel çalıştayların desteğiyle kadın erkek fırsat eşitliğine duyarlı tarım ve kırsal kalkınma politika ve programlarının uygulanmasına yönelik zorlukları, en iyi uygulamaları ve politika çözümlerini paylaşacağı **bölgesel bir platform oluşturacak**. Diğer ülkelerden gelen katılımcılar da kırsal kesimdeki kadınların ihtiyaçlarını ele alan deneyimleri ve en iyi uygulamaları paylaşma fırsatına sahip olacaklar. Kırsal kesimdeki kadınların tarıma ve kırsal kalkınmaya katkısını tanımaya yönelik farkındalık yaratma kampanyaları yürütülecek ve bölgedeki kırsal kesim kadınlarına ilham veren bölgesel başarı öykülerinden haberdar olunacak.

Sürdürülebilir gıda sistemleri için bölgesel iş birliğinin artırılması

“Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Bölgesel Koordinasyon Merkezi (BSEC-CSFS)”

Amaç:

KEİ üye devletleri arasında (i) gıda güvenliği ve güvenilirliği; (ii) kurumsal kapasitelerin iyileştirilmesi; (iii) yoksulluğun azaltılması ve (iv) su kaynakları dahil sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi alanlarında bölgesel iş birliğini güçlendirmek.

Hedef ülkeler: KEİ üye ülkeleri

Süre:

1 Ağustos 2020 – 31 Temmuz 2023

Bütçe: 500 000 ABD doları

Gıda sistemleri dünya çapında çarpıcı değişimlerden geçiyor, giderek küre yoğunlaşıyor, sanayileşiyor ve bilim ve sermaye yoğun hale geliyor. Tüketici talebinin de özellikle hızlı kentleşme ve gelir düzeylerinin artması gibi çeşitli faktörler sonucunda değişiyor. Her ne kadar bu olumlu gelişmeler muazzam fırsatlar sunsa da kötü beslenme alışkanlıklarının ve gıda güvenilirliği sorunlarının artması, sınır ötesi hayvan ve bitki hastalıkları salgınlarının ortaya çıkması ve önemli seviyelerde gıda kaybı ve israfına yol açması gibi çeşitli zorlukları da beraberinde getirebilir.

Hiçbir bölge bu zorluklardan muaf değil ve KEİ bölgesi de bölgesel bir yaklaşımla bu sorunları ele almayı amaçlıyor. Bu çerçevede;

- Herkesin sağlığına katkıda bulunmak amacıyla gıda güvenliğini temin eden ve sağlıklı, dengeli ve besleyici beslenmeyi teşvik eden,
- Başta küçük çiftçiler, kadınlar ve gençler olmak üzere gıda sisteminin tüm aktörleri için insana yaraşır geçim kaynakları ve istihdam imkânları sağlayan, üretimden dağıtımına tarım-gıda sektörünün tamamında ekonomik büyümeye ve ayrıca gıda ticaret dengesine de katkıda bulunan,
- Ekosistemleri ve doğal kaynakları yöneten, koruyan, iyileştiren ve bunların iklim üzerindeki etkilerini sınırlayan,
- Kapsayıcı yönetişime, istikrara ve gücün bölgeler arasında eşit dağılımına katkıda bulunan ve böylece herkesin diğer hedeflere ulaşabildiği sürdürülebilir gıda sistemlerinin geliştirilmesi hedefleniyor.

Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Bölgesel Koordinasyon Merkezi Proje kapsamında, KEİ üye devletleri arasında tarladan sofraya tüm gıda değer zincirinin sürdürülebilirliğini artırmak üzere iş birliğini artırmak amacıyla yetkisi açıkça belirlenmiş, ilgili kurumsal çerçeve ve teknik kapasiteye sahip bir Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Bölgesel İşbirliği Merkezi (BSEC-CSFS) kuruldu. BSEC-CSFS, KEİ üye devletlerine sürdürülebilir gıda sistemleri alanlarında tavsiye, rehberlik ve bilgi sağlayacak.

Proje sonuçları:

- BSEC Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Merkezi'nin kurulması ve ulusal, bölgesel veya küresel düzeylerde faaliyet gösteren benzer kuruluşlar ağına dâhil olması,
- "BSEC Bölgesi"nde Sürdürülebilir Gıda Sistemlerine dair Mevcut Durum" başlıklı bir rapor hazırlanması ve raporun, ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılması,
- BSEC üye ülkeleri arasında, toplumsal cinsiyete duyarlı sürdürülebilir gıda sistemlerine ilişkin farkındalık oluşturulması ve bilgi ve deneyim paylaşımının güçlendirilmesi,
- Toplumsal cinsiyete duyarlı sürdürülebilir gıda sistemlerine dair araçlar, bilgi ve uygun yöntem oluşturulması ve BSEC üye ülkelerinin teknik kapasitesinin güçlendirilmesi.

Proje, BSEC Bölgesi'nde sürdürülebilir gıda sistemlerine yaklaşımına dair farkındalığı geliştirmek suretiyle 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı'na katkıda bulunacaktır. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının her biri, belli ölçüde daha sağlıklı, sürdürülebilir ve adil gıda sistemlerine bağlıdır.

BSEC-CSFS, 2030 yılına kadar SKA'lara ulaşılabilmesi için Eylem On Yılı'nın bir parçası olarak düzenlenecek BM Gıda Sistemleri Zirvesi (New York, Eylül 2021) için de önemlidir.

Proje, BSEC Uluslararası Daimî Sekreteryası'nın (BSEC PERMIS) yakın iş birliğiyle yürütülmektedir.

Tarım arazilerinin terkinin ele alınması ve arazi toplulaştırma prosedürlerinin iyileştirilmesi

“Arazi terkinin ele almak ve arazi toplulaştırma prosedürlerini iyileştirmek için tarımsal arazi piyasasının gelişiminin iyileştirilmesi projesi”

Amaç: Türkiye’de devam eden ve Azerbaycan’da planlanan arazi toplulaştırma programı ile bağlantılı olarak arazi bankacılığı aracının tanıtımını desteklemek ve Özbekistan’da arazi piyasasının oluşturulmasına yönelik ihtiyacı ve arazi yönetim araçlarının kullanılabilirliğini değerlendirmektir

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Türkiye ve Özbekistan

Süre:
1 Şubat 2022 - 31 Temmuz 2025

Bütçe:
710 000 Amerikan doları

Terk edilen veya kullanılmayan tarım arazileri, özellikle Güney Doğu Avrupa ve Ortadoğu olmak üzere pek çok ülkenin ortak sorunudur. Arazi terki gıda güvenliğini zedeler, ekonomik fırsatların kaybolmasına sebep olur ve pek çok olumsuz sosyoekonomik ve çevresel etkiyi beraberinde getirir.

Arazi terkinin genellikle, kırsal nüfusun yaşlanması, kırsaldan kente göç, uygulanabilir olmayan tarım işletmeleri, arazilerin daha da bölünmesine neden olan miras uygulamaları ve benzerlerini de içeren çoklu ve birbiriyle ilişkili temel sebepleri vardır.

Çoğu ülkede arazi terkinin altında yatan en önemli sebep tarımsal uygulamaları ekonomik olmaktan çıkararak yeterli gelir getirmeyen küçük işletme yapıları ve aşırı parçalı arazi yapısıdır. Bu projenin amacı Azerbaycan, Türkiye ve Özbekistan'da tarım işletmelerinin büyüklüğünü artırmaya ve yapılarını iyileştirmeye katkıda bulunurken, tarım arazilerinin daha sürdürülebilir şekilde kullanımını ve arazi terki ile mücadele etmek için arazi bankacılığı ve diğer arazi piyasası araçlarının ve tedbirlerinin benimsenmesini sağlamak üzere kurumsal kapasitenin geliştirilmesine destek olmaktadır.

FAO, arazi bankacılığını, arazi hareketliliğini artırmak, tarım arazisi piyasasının oluşumuna katkıda bulunmak ve tarımsal ve kırsal kalkınma, sürdürülebilir arazi kullanımı ve doğanın restorasyonu, çevrenin korunması, iklim değişikliği ve büyük ölçekli altyapı inşası ile ilgili projelerin uygulanmasına ilişkin kamu politikalarının gerçekleştirilmesini desteklemek amacıyla kırsal alanlarda arazinin alımı, satımı, kiralanması ve el değiştirmesinde aracılık yapan ve kamu menfaati güden bir kurum tarafından yürütülen bir dizi sistematik faaliyet olarak tanımlar.

Türkiye, Azerbaycan ve Özbekistan farklı arazi mülkiyet sistemlerine ve tarım politikalarına sahip olsalar da "tarım arazilerinin verimli ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak" şeklinde ifade edilen ortak bir hedef paylaşıyorlar.

Proje birbirini tamamlayan ve karşılıklı olarak güçlendiren dört ana bileşenden oluşuyor:

- Her üç ülkede yasal ve kurumsal çerçevenin analiz edilmesi,
- Seçilen pilot sahalarda arazi piyasası oluşturma ihtiyacının ve arazi bankacılığı ve toplulaştırmanın uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi,
- Arazi piyasasının oluşturulması bağlamında arazi bankacılığı ve toplulaştırma usulleri ve araçlarının geliştirilmesine katkıda bulunulması,
- Arazi bankacılığı usullerinin uygulanabilmesi için kamu sektöründe kapasite geliştirilmesi ve farkındalık artırılması.

Projenin ayrıca Türkiye ve diğer iki yararlanıcı ülke olan Azerbaycan ve Özbekistan arasında bilgi paylaşımı ve kapasite geliştirme yoluyla işlerlik kazanacak bölgesel bir iş birliği mekanizmasının kurulmasını hedeflemektedir.

Bu üç ülke projenin uygulanması esnasında elde edilecek tecrübeyi, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve tarımsal arazi yönetimine bütüncül bir politika yaklaşımı sergilenmesi amacıyla gerçekleştirilecek bir dizi alt-bölge çalışmayı ve politika diyalogu yoluyla paylaşacaktır.

FTPP II'nin görünürlüğünün desteklenmesi

“FAO-Türkiye Ortaklık Programlarının (FTPP II ve FTFP) Görünürlüğünün Arttırılması”

Amaç:

İlgili çeşitli paydaşlar arasında FAO-Türkiye Ortaklık Programları, programların amaçları, program kapsamındaki faaliyetler ve kazanımlar hakkındaki farkındalığı arttırmak

Hedef ülkeler: Türkiye

Süre:

1 Ekim 2020 - 30 Eylül 2023

Bütçe:

400 000 ABD doları

İletişim faaliyetleri, her türlü projenin ayrılmaz bir parçasıdır ve proje kapsamındaki kazanımların daha geniş bir kitleye duyurulmasına yardımcı oldukları için önemli sonuçlarına kayda değer katkı sağlarlar. Ayrıca, iletişim faaliyetleri proje dâhilinde oluşturulan bilginin yaygınlaştırılmasına ve deneyim paylaşımına katkıda bulunur.

İletişim faaliyetlerinin başarılı olabilmesi için projenin başlangıcından kapanışına kadar tüm proje uygulama süresini kapsamayı ve sonuçların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve uzun vadeli etki konularına odaklanması gerekmektedir.

Takip çalışmalarının yakından ve zamanında yürütülebilmesi için kapsamlı planlamanın yanı sıra insan kaynaklarını da içerecek şekilde yeterli kaynak tahsisine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu proje ile, çeşitli hedef gruplar arasında, FAO-Türkiye Ortaklık Programları, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin desteğiyle hayata geçirilen Programlar kapsamında uygulanan başlıca projelerin hedefleri, faaliyetleri ve kazanımlarının yanı sıra FAO-Türkiye iş birliğinin etkisi hakkındaki farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır.

Proje, iletişim ve görünürlük çalışmaları için net hedefleri olan bir yol haritası oluşturmaktadır. Proje, program ve proje düzeyindeki müdahalelerde bütüncül ve toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşım benimsemekte ve yürütülen çalışmaların sonuçlarının takibi ve izlenmesine yönelik bir mekanizma sunmaktadır.

Projenin hedefleri şu şekilde özetlenebilir:

- FAO-Türkiye Ortaklık Programları için İletişim ve Görünürlük Stratejisi ve Eylem Planı hazırlamak; programlar kapsamında hayata geçirilen her bir proje için İletişim ve Görünürlük Eylem Planları hazırlamak,
- Kitapçıklar, bilgi notları, haber bültenleri ve benzeri gibi bilgilendirme, tanıtım ve savunuculuk materyalleri hazırlamak ve dağıtmak,
- Ortaklık Programlarının ulusal, bölgesel ve uluslararası medyada görünürlüğünü arttırmak,
- Projelerin uygulandığı yerlerde ve ilgili ulusal, bölgesel ve uluslararası etkinliklerde Türkiye'nin görünürlüğünü arttırmak.

Hazırlık süreci devam eden projeler

Birçok diğer projenin hazırlık süreci hâlihazırda devam etmektedir:

Uluslararası Ormancılık Eğitim Merkezi'nin Kapasitesinin Arttırılması Yoluyla FAO ile Tarım ve Orman Bakanlığı Arasındaki İş Birliğinin Güçlendirilmesi

Hedef: Sürdürülebilir orman ve arazi yönetimi ve iklim değişikliği hakkındaki kapasiteyi arttırmak ve bilgileri geliştirmek

Süre: 36 ay

Hedef ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Özbekistan

Budget: 1 000 000 ABD doları

Türkiye ormanlarının büyük bir bölümü orman yangınlarına duyarlı Akdeniz bölgesinde yer almaktadır. Türkiye, yangın yönetimi dâhil olmak üzere orman yangınları ile mücadele konusunda ciddi deneyim kazanmıştır. Bu çabaların güçlendirilmesi ve mevcut teknik deneyim ve bilginin paylaşılması amacıyla 2011 yılında Antalya'da Uluslararası Orman Yangınları Eğitim Merkezi kurulmuş ve 2015 yılında Uluslararası Ormancılık Eğitim Merkezi'ne dönüştürülmüştür.

FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı kapsamında yer alan proje, FAO'nun Orta Asya'da sahip olduğu deneyimi, Uluslararası Ormancılık Eğitim Merkezi'nin kapasitesini geliştirmek üzere uygulamayı amaçlayacaktır. Projenin hedefleri şu şekilde özetlenebilir:

- Merkezin kapasitesini, teknik ve teknolojik ihtiyaçlarını tespit etmek,
- Merkezin kapasite ihtiyaçları ve teknik ve teknolojik ihtiyaçları üzerinde çalışmak,
- Ağırlıklı olarak FAOSEC ülkeleri için teknik kapasitenin geliştirilmesine yönelik faaliyetler sunmak.

Biyoçeşitliliğin ve Sürdürülebilir Ormancılığın Geliştirilmesi

Hedef: Biyoçeşitliliğin korunması amacıyla kapasite ve bilgiyi arttırmak ve alt bölgede sürdürülebilir orman yönetimini geliştirmek

Süre: 36 ay

Bütçe: 3 300 000 ABD doları

Hedef ülkeler: Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan

Faydalanıcı ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Karadağ, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan

Korunan alanlar biyoçeşitliliğin korunmasının iyileştirilmesi açısından önemli. Bununla birlikte, kurumsal kapasite, beşerî kapasite ve teknik kapasitedeki yetersizlikler ve fon kaynaklarının yetersizliği nedeniyle son derece sınırlı sayıda koruma alanı etkili biçimde yönetilmektedir.

Buna karşılık bölge ülkelerindeki yerel birimler, çok amaçlı sürdürülebilir orman yönetimi çalışmaları gerçekleştirmek istese de eski veya artık kullanılmayan çok işlevli orman yönetim planları ve eski orman kaynakları envanter verilerini kullanmakta ve geçimini ormandan sağlayan toplulukların ihtiyaçlarına ilişkin bilgilerin eksikliği söz konusu olabilmektedir.

FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı, Türkiye'nin teknik deneyimi ve mali yardımıyla Orta Asya ülkelerine mevcut durumun iyileştirilmesinde destek olacaktır. Söz konusu bölgesel proje, bu alanda teknik ve kurumsal kapasitenin artırılmasına da odaklanacaktır.

Güney-Güney İş Birliği (SSTC) vasıtasıyla Kapasite Oluşturulması

Hedef: FTTP II/FTFP ortak ülkeleri arasında teknik destek ve kapasite geliştirme alanındaki iş birliğini güçlendirmek ve Türkiye'nin sahip olduğu teknik uzmanlık, deneyim ve bilgiyi paylaşmak

Süre: 48 ay

Faydalanıcı ülkeler: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Özbekistan

Bütçe: 100 000 ABD doları

Güney-Güney ve Üçgen İş Birliği (SSTC), gelişmekte olan ülkeler, geçiş sürecindeki ülkeler ve gelişmekte olan ekonomiler dâhil Güney ülkeleri için ortaklar arasında karşılıklı fayda temel ilkesini teşvik etmek ve başlıca kalkınma çözümlerini paylaşmak için mükemmel bir mekanizmadır. Söz konusu İş Birliği, FAO'nun stratejik çerçevesi ve bir bütün olarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA'lar) ulaşılması bakımından da kritik öneme sahiptir.

2021 yılında FAO ve Türkiye, gıda, tarım ve ormancılık odaklı FAO-Türkiye Ortaklık Programlarının bir parçası olarak, Türk uzmanları Orta Asya'daki proje sahalarında görevlendirmek için bir SSTC anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşmaya istinaden, Türk uzmanların/Türkiye'nin sahip olduğu uzmanlığın diğer FTTP II ve FTFP proje sahalarına transferini hızlandırmak amacıyla bir proje hazırlanmıştır. Proje, tek başına bir girişim olmaktan ziyade diğer FTTP II ve FTFP proje operasyonları ile birlikte uygulanmaktadır.

Türk uzmanların Orta Asya proje sahalarında görevlendirilmesi yalnızca faydalanıcı ülkelerin çeşitli alanlarda (örneğin tarım, tarım ticareti, gıda güvenliği ve beslenme, ormancılık, doğa koruma, kuraklık yönetimi, çölleşmeyle mücadele, biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliği) uzmanlığını ve bilgisini genişletmekle kalmayacak, ayrıca gıda ve tarım sektöründeki ortak kalkınma sorunlarına yönelik çözümler geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Bu yeni girişim, FAO-Türkiye Ortaklık Programı ve FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı'nın uygulanmasını destekleyecek ve kolaylaştıracak, ayrıca FAO ile Türkiye arasındaki köklü ilişkileri derinleştirecektir. Ayrıca, Türkiye'nin tarım ve gıda ile ilgili alanlardaki uzmanlığını harekete geçirerek FAO'nun Güney-Güney ve Üçgen İş Birliği'ne katılımını arttıracaktır.

Proje Sembolü	Proje Başlığı	Hedef Ülkeler	Bütçe (USD)	Başlangıç Tarihi (g/a/y)	Bitiş Tarihi (g/a/y)	Durum
GCP/INT/340/TUR	Restorasyonu Güçlendirmek, Gelir, Gelişim, Ekosistem Yaratmak Hizmetler-BRIDGES	Eritre; Moritanya; Sudan	3 600 000	5/7/2018	31/12/2022	Devam Ediyor
GCP/RER/062/TUR	Ulusal gıda güvenirliliği sistemlerinin ve bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi	Azerbaycan Kırgızistan Moldova Tacikistan Türkiye	650 000	1/1/2021	31/12/2023	Devam Ediyor
GCP/SEC/013/TUR	Orta Asya, Azerbaycan ve Türkiye'de Sürdürülebilir Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetimi için Kapasite Geliştirme - FISHCap	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	1 000 000	1/1/2020	31/12/2022	Devam Ediyor
GCP/SEC/014/TUR	Sera gazı emisyon yoğunluğunun azaltılması için küçükbaş hayvan üretiminin verimliliğinin artırılması	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	1 100 000	1/04/2021	31/03/2024	Devam Ediyor
GCP/SEC/015/TUR	ORTA ASYA, AZERBAYCAN VE TÜRKİYE'DE GIDA KAYBI VE İSRAFININ AZALTILMASI	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	1 500 000	1/11/2019	31/10/2022	Devam Ediyor
GCP/SEC/016/TUR	Orta Asya ve Kafkasya'da buğday pas hastalıkları yönetimi ve dayanıklılık ıslahına yönelik bölgesel işbirliğinin ve ulusal kapasitelerin güçlendirilmesi	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	1 067 000	1/1/2020	31/12/2024	Devam Ediyor
GCP/SEC/017/TUR	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi'nin (ECO-RCC) Güçlendirilmesinin Desteklenmesi	Afganistan Azerbaycan İran Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Pakistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	500 000	1/1/2020	31/12/2022	Devam Ediyor

Proje Sembolü	Proje Başlığı	Hedef Ülkeler	Bütçe (USD)	Başlangıç Tarihi (g/a/y)	Bitiş Tarihi (g/a/y)	Durum
GCP/SEC/018/TUR	Kimseyi geride bırakma: Türkiye ve Orta Asya'da kırsal kesimde kadınların güçlendirilmesi ve daha fazla katılımının sağlanması	Tacikistan Türkiye Özbekistan	950 000	1/2/2021	31/1/2024	Devam Ediyor
GCP/SEC/019/TUR	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Bölgesel Koordinasyon Merkezi	BSEC Ülkeleri	500 000	1/8/2020	31/7/2023	Devam Ediyor
GCP/SEC/020/TUR	FAO-Türkiye Ortaklık Programlarının (FTPII ve FTFP) Görünürlüğünün Artırılması	Türkiye	400 000	1/10/2020	30/09/2023	Devam Ediyor
GCP/SEC/022/TUR	Arazi terkinin ele almak ve arazi toplulaştırma prosedürlerini iyileştirmek için tarımsal arazi piyasasının gelişiminin iyileştirilmesi projesi	Azerbaycan Türkiye Özbekistan	710 000	1/9/2021	28/2/2025	Devam Ediyor
GCP/SEC/021/TUR	Orta Asya'da Çevresel Kalkınma ve Sürdürülebilirlik için Orman Restorasyonunun İyileştirilmesi (FRIENDS)	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Özbekistan	2 000 000	1/4/2022	31/3/2025	Devam Ediyor
Tanımlanacak	Uluslararası Ormanlık Eğitim Merkezi'nin Kapasitesinin Artırılması Yoluyla FAO ve MAF Arasındaki İş Birliğinin Güçlendirilmesi	Azerbaycan Kazakistan Kırgızistan Tacikistan Türkiye Türkmenistan Özbekistan	1 000 000		36 months	Gelecek
Tanımlanacak	Biyoçeşitliliğin Geliştirilmesi ve sürdürülebilir Ormanlık	Kazakistan; Kyrgyzstan; Tajikistan; Uzbekistan	3 300 000		36 months	Gelecek
Tanımlanacak	Güney-Güney İş Birliği Yoluyla Kapasite Oluşturmak (SSTC)	Bina Kapasiteleri Güney-Güney yoluyla İşbirliği (SSTC)	100 000		36 months	Gelecek

REPUBLIC OF TÜRKİYE
MINISTRY OF AGRICULTURE
AND FORESTRY

Bu yayın, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından fonlanan FAO-Türkiye Ortaklık Programları (FTPP II ve FTFP) kapsamında hazırlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Orta Asya Alt Bölge Ofisi,
Ankara, Türkiye
sec-src@fao.org

Bazı hakları gizlidir.